אלמא מתנות דכהן לא מזבין איניש הכא נמי מתנות דכהן לא מזבין איניש, הלכך: שייר המוכר - מוכר חייב דאמר ליה לוקח: מתנה דכהן גבך היא, לא שייר - לוקח חייב דאמר ליה מוכר: מתנה דכהן לא זבני לך:

הדרן עלך ראשית הגז

שילוח הקן נוהג בארץ ובחו"ל בפני הבית ושלא בפני הבית "בחולין אבל לא במוקדשין חומר בכסוי הדם משילוח הקן *שכסוי הדם נוהג בחיה ובעוף במזומן ובשאין מזומן ושילוח הקן אינו נוהג אלא בעוף ואינו נוהג "אלא בשאינו מזומן, איזהו שאינו מזומן כגון *אווזין ותרנגולים שקננו בפרדס אבל אם קננו בבית וכן יוני הרדסיאות פטור משילוח, "עוף טמא פטור מלשלח, "עוף טמא רובץ על ביצי עוף טהור, וטהור רובץ על ביצי עוף טמא פטור מלשלח, קורא זכר רבי אליעזר מחייב "וחכמים פוטרין: **גמ'** רבי אבין ור' מיישא: (א) חד אמר כל היכא דתנן "בארץ ובחו"ל" שלא לצורך לבד מראשית הגז לאפוקי מדר' אלעאי דאמר *ראשית הגז אינו נוהג אלא בארץ וחד אמר כל היכא דתנן "בפני הבית ושלא בפני הבית" שלא לצורך לבד 'מאותו ואת בנו' סלקא דעתך אמינא הואיל ובעניינא דקדשים כתיב בזמן דאיכא קדשים נהוג, בזמן דליכא קדשים לא נהוג קמ"ל ותרוייהו אמרי כל היכא דתנן "בחולין ובמוקדשים" לצורך 'לבד מגיד הנשה *פשיטא משום דאיקדש פקע ליה איסור גיד הנשה מיניה, ולאו אוקימנא בולדות קדשים? *ומאי טעמא אוקימנא - לאו משום דקשיא לן "לא ליתני", מעיקרא נמי לא תקשי לך - איידי דתנא לצורך תנא נמי שלא לצורך: בחולין אבל לא במוקדשים: אמאי לא? דאמר קרא °שלח תשלח את האם" במי שאתה מצווה לשלחו יצא זה שאי אתה מצווה לשלחו אלא להביאו לידי גזבר, אמר רבינא 'הלכך עוף טהור שהרג את הנפש "פטור משלוח, מ"ט דאמר קרא "שלח תשלח את האם" במי שאתה מצווה לשלחו יצא זה שאי אתה מצווה לשלחו אלא להביאו לב"ד, היכי דמי: *אי דגמר דיניה

בר

דברים

וכי לא שייר חייב הלוקח ולא משום דחיוב המצוה עליה בלאו "לאוך" הוא אלא משום דזה לא מכר לו חלקו של כהן: טעונו. לוקח לכהן ואין הטבח מנכה לו כלום לפי שלא מכר לו את המתנות מסתמא: לקח הימנו במשקל. דהשתא ודאי זבין ליה: מנכה לו מן הדמים. משנשחטה זכו הכהנים במתנותיהן והדין על הטבח וגבי ראשית הגז ודאי אם פירש לו "הכל אני מוכר לך" אין כאן לכהן כלום על זה הואיל ועד שלא נגזזה נמכרה לא חל עליה חובת ראשית הגז דלא קרינא ביה "גז צאנך" וטעמא דמתני' משום דלא זבניה ולטעמיה דרב חסדא אפילו פריש ליה, יהיב ליה, ולאו מילתא היא*:

תורה אור

הדרן עלך ראשית הגז

שילוח הקן. אבל לא במוקדשין. בגמ' מפרש היכי דמי מוקדשין: ואינו נוהג אלא בשאינו מזומן. דכתיב (דברים כב) כי יקרא: שקננו בפרדס. שמרדו ויצאו מן הבית ואין חוזרות לבית וקננו מדבריות ופרדס לאו מזומן הוא שיכולים הם לברוח אבל אם בבית קננו פטור: קננו בתוך הבית. שלא מרדו: וכן יוני הרדסיאות. שדרכם לגדל עם בני אדם פטור: עוף טמא פטור. כדמפרש בגמרא לצפור טהורה ולא טמאה: עוף טמא רובץ על ביצי עוף טהור. אע"ג דמינא דאפרוח בר שילוח הוא: פטור. דקן צפור בעינן שתהא האם המקננת צפור טהורה ועוף טהור הרובץ על ביצי עוף טמא נמי אע"ג דקן צפור הוא פטור כדמפרש בגמרא "ואת הבנים תקח לך" ולא לכלביך ובגמרא פריך מכלל דעוף טהור הרובץ על ביצי מין אחר כמותו טהור חייב: קורא. עוף "טמא הוא ודרכו לרבוץ על ביצי אחרים: זכר פטור מלשלח. כדיליף טעמא בגמ': **גמ'** רבי אבין ורבי מיישא. מפרשי הך מתניתין דכסוי הדם, ואותו ואת בנו, וגיד הנשה, והזרוע והלחיים, וראשית הגז, ושלוח הקן דתנן בכולהו בארץ ובחו"ל, בפני הבית ושלא בפני הבית, בחולין ובמוקדשין, מר פריש חדא ומר פריש חדא ולא פליגי, ותרוייהו קא מפרשי לאידך וצריכין אנו לומר דבר בשם אומרו: כל היכא דתנן בארץ ובחו"ל. בהנך פרקין: שלא לצורך. הוא דלאו חובת קרקע נינהו אלא חובת הגוף ונוהגת בכל מושבות כדיליף בפ"ק דקדושין (דף לז:): לבד מראשית הגז לאפוקי מדרבי אלעאי. דמקיש לה לתרומה וה"ה נמי במתנות נשנית לצורך דהא רבי אלעאי יליף מתנות מראשית הגז, והא דנקט ראשית הגז משום דעלה א"ר אלעאי בהדיא כדאמר לעיל "רבי אלעאי אומר ראשית הגז אינה נוהגת אלא בארץ": "וכל היכא דתני בחולין ובמוקדשין דהיינו גיד הנשה ואותו ואת בנו: לצורך. דאותו ואת בנו אי לאו דאשמועינן ליה הוה אמינא דאינו נוהג אלא במוקדשין דהא בקדשים כתיב הילכך אשמועינן דנוהג הוא בחולין כדאמר התם "ושור הפסיק הענין וכ"ש הנך דתנן "אבל לא במוקדשין" לצורך הוא דאשמועינן חילוק: בר מגיד הנשה. דשלא לצורך תנייה דנוהג הוא דפשיטא לן דמשום דאקדשיה לא לפקע איסור גיד הנשה מיניה: ולאו מי אוקימנא ליה. בפרק גיד הנשה (לעיל דף פט:): בולדות קדשים. דהתא לאשמועינן דחייב משום גיד ומוקדשין דכיון דאיסור מוקדשין קדים כדמפרש התם שיצירת הולד קודמת לגידין אילטריך לאשמועינן דאתי איסור גיד וחייל עלייהו: ומשני מ"ט דוחקת. לאוקמה בהכי משום דהיה קשיא לך 'למאי הלכתא תנינהו' והשתא אתו רבי אבין ורבי מיישא להנך למימר לא תדחק לאוקמה בהכי, דמעיקרא כי מקשת התם "פשיטא" לאו קושיא היא דהא איכא טובא דמתני 'שלא לצורך' ואיידי דתנינהו כל חדא וחדא בחדא לצורך תנא נמי בהן באידך שלא לצורך וה"ה למוקדשין איידי דתנייה בכולהו לצורך תנייה נמי בהן שלא לצורך וכן בפני הבית משום אותו ואת בנו תנייה בכולהו וכן חו"ל משום ראשית הגז: "שהרג את הנפש. ואח"כ מרד ונמצא בקן: פטור מלשלח. הואיל ובר קטלא הוא והכי דרשת ליה דקא בעי לשלח למקום הצלה והפקר והאי לאו בר הכי הוא והכי דריש קרא שלח תשלח את הראוי לשלחו ואת שאין ראוי לשלחו אל תשלחנו:

בר

אלמא מתנות דכהן לא מזבני אינשי. פירוש לא מזבני כמו לא זבני דכי היכי דכשלוקח ממנו במשקל מנכה לו משום דכשאמר ליה מכור לי ליטרא בשר לא רצה לקנות מתנות ה"נ מתני' שייר אבל מוכר הוי כלוקח הימנו במשקל ולא זבין מתנה דכהן אבל בשלא שייר כלום לא שייך לומר לא זבין שהרי קנה הכל ומיהו הא דקאמר דא"ל מוכר מתנה דכהן לא זבני לך לא א"ש:

הדרן עלך ראשית הגז

שילוח הקן. לבד מראשית הגז. וה"ה לבד ממתנות וחדא מינייהו נקט:

וכל היכא דתנן בחולין ובמוקדשין לצורך כו'. תימה כיון (א) דאין חילוק בין חולין ומוקדשים אלא בגיד הנשה ובאותו ואת בנו א"כ הכי נמי הוה מצי למימר איפכא שלא לצורך לבד מאותו ואת בנו וי"ל דכיון דחדוש הוא באותו שהוא שלא לצורך כדמפרש ואזיל ולאו מי אוקימנא כו' ניחא טפי לומר לבד מאותו דבר שהייתי סבור שהוא לצורך והוא שלא לצורך: **מאי** טעמא אוקימנא לאו משום דקשיא לן כו'. דהא דאשמועינן בולדות קדשים במעי אמן או בהוייתן הן קדושין הוה מצי לאשמועינן בעלמא בלא גיד הנשה אלא איידי דתנא לצורך תנא נמי שלא לצורך ומ"מ מוקמינן לה בולדות קדשים כיון דמצינן לפרושי דאשמועינן חדוש קצת: **יצא** זה שאין אתה מצווה לשלחו אלא להביאו ליד גזבר. "פ"ה דטעמא משום דלא אמרה תורה שלח לתקלה וקשה חדא דלישנא לא משמע הכי ועוד דמסיק ומוקי לה בלא גמר דינו וא"כ אין בו תקלה ונראה דפשטיה דקרא דריש דמשמע דבמידי שיכול לשלחו משתעי אבל הקדש מצוה להביאו ליד גזבר ופירש בקונטרס מתקן לך לא מצי לאתויי דהא "ביצי תורים לא מועלים ולא נהנים ואע"ג דבקדשי בדק הבית מועלים מתניתין איירי בקדשי מזבח לכ"ע ולא פליגי בסמוך אלא בקדשי בדק הבית והכי לא מצי ממעט מתקן לך ומיהו לשון להביאו ליד גזבר אין מיושב כל כך דגזבר לא שייך אלא בקדשי בדק הבית:

כיון

א א מיי' פי"ג מהלכות שחיטה הל' כ סמג עשין סה:

ב ב מיי' שם הלכה ח וסמג שם טוש"ע י"ד סי' רנב סעיף ב:

ג ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף א:

ד ד ה מיי' שם הל' י טוש"ע שם סעיף ז:

ה ו מיי' פי"ג מהלכות שחיטה הל' כא:

פסוקי שילוח הקן
דברים כב: ו-ז
כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרוחים או ביצים
לא תקח האם על הבנים
שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך
למען ייטב לך והארכת ימים

שיטה מקובצת

א] חד אמר כל היכא דתנן בארץ ובחו"ל נ"ב עי' תוס' בכורות דף נג ע"א:

נושא/מבנה
△ הסברים לגבי משפטים החוזרים לאורך מספר פרקים במסכתנו

בפי' הקונטרס שלפנינו ליתא ועי' רש"ל ורש"א

[מעילה יב:]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה כל היכא וכו' תימה כיון דלא דאין חילוק בין חולין ומוקדשים אינו אלא:

[עי' תוס' לקמן קלט: ד"ה שכסוי הדם]

[לקמן קלט:]

[לעיל קטו:]

[לעיל פט:]